

CONSIDERACIONS SOBRE LA PROPOSTA DE PLA D'ÚS PÚBLIC DEL PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I SERRA DE L'OBAC

En primer lloc, cal destacar que compartim la necessitat d'un pla d'ús públic que reguli les activitats que es desenvolupen al Parc Natural. Cal dir, però, que aquest pla hauria de ser també un pla de gestió, en el sentit que regulés la gestió i l'ús de l'espai no només dels visitants, sinó també dels propietaris i particularment, de l'ens gestor, el Servei de Parcs de la Diputació de Barcelona. En aquest sentit, cal dir que diverses entitats agrupades en la Coordinadora per la Salvaguarda del massís de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac ja fa 9 anys que reclamem el pla regulador d'usos i gestió previst en el Pla Especial del 1998, fins i tot des de la Comissió Consultiva i del Consell Coordinador.

En segon lloc, cal dir que a la plana web de referència hi manquen els arxius corresponents al "Quadre resum del pla: actuacions prioritzades" i el "Quadre resum del pla: actuacions i costos associats".

En tercer lloc, no compartim la filosofia general que impregna el document, particularment a la introducció de la diagnosi. Si bé es cita que l'objectiu bàsic del Pla Especial és "*...l'establiment d'un règim de protecció i conservació del medi físic, el paisatge, els sistemes naturals i la diversitat biològica de l'espai natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, ...*" que ha de ser "*...compatible amb l'aprofitament sostenible dels seus recursos i l'activitat dels seus habitants, així com l'ordenació de l'ús públic i el foment del coneixement i el respecte al medi, amb una atenció preferent a l'educació ambiental...*"; a molts punts de la resta del document s'inverteixen sistemàticament els termes i es posa l'accent en la importància de mantenir o augmentar l'ús públic del parc per afegir, de passada i com a afegits políticament correctes, que sempre s'han de fer d'una forma ordenada i respectuosa amb l'entorn. Així, quan a l'apartat 25.1 s'exposa el model d'ús públic que es pretén aplicar, es diu que el parc natural ha de ser:

"Un Parc obert als visitants, en el que es garanteixi l'exercici del dret social de l'ús i gaudi del parc fent-lo compatible amb la preservació dels seus valors naturals i culturals"

i

"Un Parc en el que s'ofereixin possibilitats de lleure per a diferents públics de forma ordenada."

Aquesta inversió de termes, lluny de ser trivial, és al darrera dels diversos episodis en què la Coordinadora per la Salvaguarda de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i l'ens gestor, la Diputació de Barcelona, entrem periòdicament en desacord, si no en conflicte obert. De fet, en altres parts del document es fa un cert reconeixement de la nostra posició quan es diu:

"El contacte amb la natura porta beneficis per a la persona (tranquil·litat, enriquiment personal,...) i també per les zones que són receptores (increment dels ingressos per serveis al turisme). Però un increment excessiu en la demanda pot arribar a ser un factor de risc per a la preservació i tenir conseqüències negatives (erosió del sòl, estrès per a la fauna, trepig de la

vegetació,...) i pot arribar a ser incompatible amb la conservació dels espais (objectiu principal dels espais naturals protegits)."

Des del nostre punt de vista, doncs, el present Pla d'Ús Públic és una oportunitat perduda per mirar de fer realment efectiva la protecció del medi natural del Parc Natural, com imposa el primer objectiu del Pla Especial. Quan en nombrosos punts de la diagnosi es posa de manifest l'impacte sobre el medi que està generant la sobrefreqüentació en les zones més sensibles del Parc Natural (que a més es preveu que augmenti tenint en compte la proximitat de les ciutats de la zona metropolitana) no s'entén l'obsessió que impregna el document de continuar promocionant i fer augmentar el nombre de visitants. Així per exemple, quin pot ser el significat de la frase "*... aprofitar la nova situació d'accessos que genera el 4t cinturó*" (27. Objectius operacionals...) sinó és en el sentit de promoure l'arribada de més i més visitants, com si es tractés de la gestió comercial d'un parc temàtic i no d'un parc natural amenaçat justament per la sobrefreqüentació.

Finalment, manifestem la nostra sorpresa i indignació per l'obertura general de bona part de la xarxa rodada del Parc Natural (carreteres i moltes de les pistes de més de 3 m d'ample) a la circulació motoritzada. Només aquesta mesura ens porta a afirmar que la present proposta de Pla d'Ús Públic esdevé una autèntica involució quant a la protecció del medi natural al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac.

Consideracions

- 1- Compartim els objectius concrets del Pla d'Ús Públic, en genèric; tot i que discrepem fortament en algunes de les seves concrecions com es veurà més endavant.
- 2- Constatem que compartim molts dels resultats de la diagnosi:
  - La sobrefreqüentació habitual que es dona a les zones de Can Robert - La Mola i de Coll d'Estenalles - Montcau té com a conseqüència diversos impactes sobre el medi: vessament de les fosses sèptiques d'ambdós equipaments i, d'acord amb el mapa d'impactes, amb fenòmens de contaminació de les aigües pròximes; i concentració de bona part dels problemes de compactació i erosió del sòl en aquestes àrees, el camí que les uneix, i el Camí dels Monjos. És interessant que el sistema de l'ecomptador de La Mola indiqui 174145 persones anuals (quasi 5 vegades més visitants que el pla d'informació), la qual cosa reforça la diagnosi general sobre aquest equipament i el greu impacte sobre el medi natural que es dona al seu voltant. Aquesta sobrefreqüentació en el cas de La Mola té un origen molt clar segons la diagnosi: el 45% dels visitants (prop de 1600 persones cada cap de setmana) va a dinar al restaurant de La Mola, activitat comercial perfectament prescindible en una de les zones més sensibles del Parc Natural. En aquest sentit, recolzarem totes aquelles mesures que tinguin com a objectiu la disminució d'aquesta sobrefreqüentació, com ara el canvi de plantejament de l'equipament de La Mola, una reducció dràstica dels clients del restaurant.

- En general, acceptem el diagnòstic segons el qual *"Un cop realitzat aquest anàlisi es pot observar com sobre les zones on hi ha més impacte són també, en molts casos, els espais més fràgils i també els més freqüentats. Així doncs segurament són aquests els espais on la capacitat de càrrega s'ha vist superada i on caldrà orientar les accions futures."*
  - Coincidim en la percepció que les urbanitzacions i els accessos motoritzats, juntament amb les àrees d'esplai amb barbacoes, constitueixen les zones més susceptibles de risc d'incendis.
  - Considerem encertada la constatació que, a banda d'altres aportacions econòmiques positives als municipis pròxims, l'atracció de l'espai està fomentant la urbanització i l'activitat constructiva al seu voltant, especialment en les vores sud i est del Parc Natural.
3. Estem d'acord en la necessitat de potenciar i ampliar el servei del BUS PARC; però no per a incrementar el nombre de visitants, sinó amb l'objectiu de fer disminuir la utilització dels vehicles motoritzats en el parc natural (un 71% dels visitants, segons la diagnosi). En aquest sentit, cal una profunda reflexió sobre què és el Parc Natural i per a què serveix la "zona d'alt interès ecològic i paisatgístic", quan és just en aquesta zona on es donen els indrets amb els índexs més preocupants de sobrefreqüentació, al mateix temps que és travessada per la principal carretera i via d'accés (pàgines 16 i 20 del document sobre impactes). Introduir mesures de gestió efectives com l'augment d'horaris del Bus Parc, amb un aparcament dissuasiu a les entrades del Parc, la reducció de les zones d'aparcament o la penalització econòmica de l'aparcament a l'interior del Parc (que repercuteixi en un millor finançament del Parc Bus), poden ser mesures il·lustratives dels nous models que s'haurien de potenciar.
  4. En relació a la pista transitable per a vehicles Can Robert - Can Pobla, que certament es veu inundada de vehicles cada cap de setmana (pàgina 14 del document "Oferta..."), proposem que es tanqui definitivament a la circulació de vehicles motoritzats, en raó del més que demostrat risc d'incendi que comporten i, en aquest cas concret, al seu efecte potenciador de la sobrefreqüentació de La Mola.
  5. Tot i compartir la sensibilitat i la necessitat de l'acompliment de la legislació sobre accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda, creiem que no es pot portar a l'extrem de pretendre, tenint en compte que es tracta d'un Parc Natural protegit amb uns relleus que es caracteritzen pel seu gran pendent, una accessibilitat absolutament equivalent a la de persones sense problemes de mobilitat; i sobretot, no acceptarem mai que sota aquest paraigües es construïssin infraestructures totalment mancades de justificació en un Parc Natural (cas, per exemple, de la carretera pavimentada de la Casa Vella de l'Obac).
  6. Quant als impactes, no compartim en absolut les matrius d'impactes semi-quantitatives sobre l'impacte de diferents formes d'ús públic sobre el medi natural (pàgines 6 i 7 del document corresponent). Considerem inacceptable i absolutament tendenciosa l'afirmació que el senderisme produeixi un major impacte sobre el medi natural que la

circulació amb motos i 4x4 (índex 55 i 49 respectivament). Així per exemple, s'imputen al senderista els aspectes negatius de l'abandó de deixalles, la humanització del paisatge, i el risc d'incendi, entre d'altres, mentre que els 4x4 i les motos únicament generen "pèrdua de qualitat per saturació de les infraestructures" i "humanització del paisatge". Les dades del mateix Servei de Parcs i d'aquest mateix document constaten que el major índex d'incendis es dona en les proximitats de la xarxa de carreteres i camins per a vehicles motoritzats. De la mateixa manera, al senderista també se li atribueixen els índex més elevats d'impacte sobre la fauna i flora. Aquestes valoracions posant en pla d'igualtat ambdues activitats únicament tenen per objectiu justificar la creació d'itineraris per vehicles tot-terreny, quads i motos al Parc Natural.

Orrdenances

7. Compartim l'objectiu genèric de les ordenances (*"...l'establiment de les garanties necessàries per assegurar la conservació del patrimoni natural i cultural, així com l'exercici de les activitats econòmiques admeses, i fer possible, alhora, les activitats de lleure que siguin compatibles en l'àmbit del Parc"*), però no entenem com sota aquest paraigües es pretenen promocionar determinades activitats en el Parc Natural.
8. Estem d'acord en tota la sèrie de prohibicions de diferents accions nocives per al medi natural; però cal preguntar-se sobre qui vetlla pel seu acompliment en un context de sobrefreqüentació tan espectacular en bona part de la zona de màxima protecció del Parc, i per tant, quina serà la seva efectivitat real.
9. Finalment, cal dir que ens oposem frontalment a l'article 20 del Títol V que permet la circulació de vehicles motoritzats fora de les carreteres de la xarxa principal. En un altre apartat, en el de criteris d'accés del Pla d'Ús Públic, aquest punt es concreta en la creació d'itineraris per a motos, quads i 4x4. Pel que fa a aquest punt, cal dir que aquesta ordenança sembla seguir fil per randa la Llei 9/1995, de 27 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural, una llei aprovada per al conjunt del medi natural de Catalunya. És aquest el model de Parc Natural que busquem? Un parc natural en el qual el seu grau de protecció del medi natural sigui indistingible del de fora del parc?
10. Sobre aquesta mateixa ordenança, expressem la nostra sorpresa i indignació per la possibilitat oberta de realització d'activitats col·lectives amb vehicles motoritzats a l'interior del Parc Natural. *"ARTICLE 27: Pel que fa als rallis, concentracions o rutes motoritzades col·lectives sense caràcter competitiu, s'han de dur a terme en la xarxa prioritària per a vehicles motoritzats i les vies reconegudes a tal efecte per l'ens gestor del Parc. Aquestes activitats estaran subjectes a l'autorització expressa de l'òrgan gestor del Parc. En l'esmentada autorització l'òrgan gestor del Parc, podrà establir condicions relacionades amb el nombre de participants, les dates, la durada i l'itinerari. Els rallis i altres activitats col·lectives motoritzades que puguin causar molèsties als visitants caldrà que es realitzin èpoques de l'any i segons un horari en el que el Parc tingui una afluència baixa de visitants, preferentment dies laborables o bé nocturn"*.

Cal preguntar-se si el medi natural entén de dies laborables o festius i d'horaris diürns o nocturns.

criteris d'accés

11. En aquest apartat del Pla d'Ús Públic es despleguen part de les ordenances anteriorment citades. Reproduïm aquí en la seva integritat la part referent a la circulació motoritzada en allò que tots pensàvem que era un Parc Natural:

"1.1 XARXA APTA PER A VEHICLES MOTORITZATS

Espais per on la circulació amb vehicle motoritzat serà permesa:

1. Xarxa rodada principal (carreteres)

2. Xarxa rodada secundària (camins i pistes forestals per permetre tasques de vigilància, prevenció i extinció d'incendis i accés directe a edificis i equipaments) a no ser que es tanquin degut als criteris exposats. Es tracta de les pistes que han estat arranjades i es mantenen des del Parc, amb una amplada mínima de 3 metres.

(...)

*Entre aquesta xarxa rodada secundària, **es selecciona una xarxa prioritària per a vehicles motoritzats, on serà induïda la circulació de vehicles, tot i no prohibir-la a la resta de xarxa.***

Principals criteris de disseny de la xarxa prioritària per a vehicles rodats:

· Aconseguir la travessa del parc de població a població

· Garantir l'accés als principals equipaments i zones d'acollida i servei del Parc.

· Xarxa apta per a usuaris avançats en vehicles tot-terreny, quads, motos i qualsevol altre vehicle a motor.

· Senyalització lleugera a encreuaments i llocs d'interès, amb cartelleria tipus del Parc, i de circulació general (direccionals, de perill, advertiments), amb senyalització tipus viària.

· Cal que realitzi una funció dissuasòria d'utilitzar altres pistes.

· En elles es senyalitzarà el perill per possibles encontres amb cavalls i bicicletes.

Les activitats competitives motoritzades només estaran permeses en aquesta xarxa prioritària per a vehicles motoritzats.

12. En aquest sentit, manifestem la nostra sorpresa i indignació per l'obertura de bona part de la xarxa rodada del parc natural (carreteres i moltes de les pistes de més de 3 m d'ample) a la circulació motoritzada.

13. Manifestem així mateix la nostra ferma oposició a la creació d'una xarxa prioritària per a vehicles motoritzats (motos, quads i 4x4), incompatible amb els objectius de preservació del medi natural que representa que compartim tots.

14. En el mateix sentit, també ens oposem amb tota contundència a la possibilitat oberta de realització d'activitats competitives motoritzades al Parc Natural.